

รายวิชาสังคมศึกษา

รหัสวิชา สด๕๑๐๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

เรื่อง พิธีกรรมของศาสนาต่าง ๆ

ครูผู้สอน ครูนจรักษ์ สุขเจริญ
ครูสุกฤณา นกเทียน

พิธีกรรมของศาสนาต่าง ๆ

จุดประสงค์การเรียนรู้

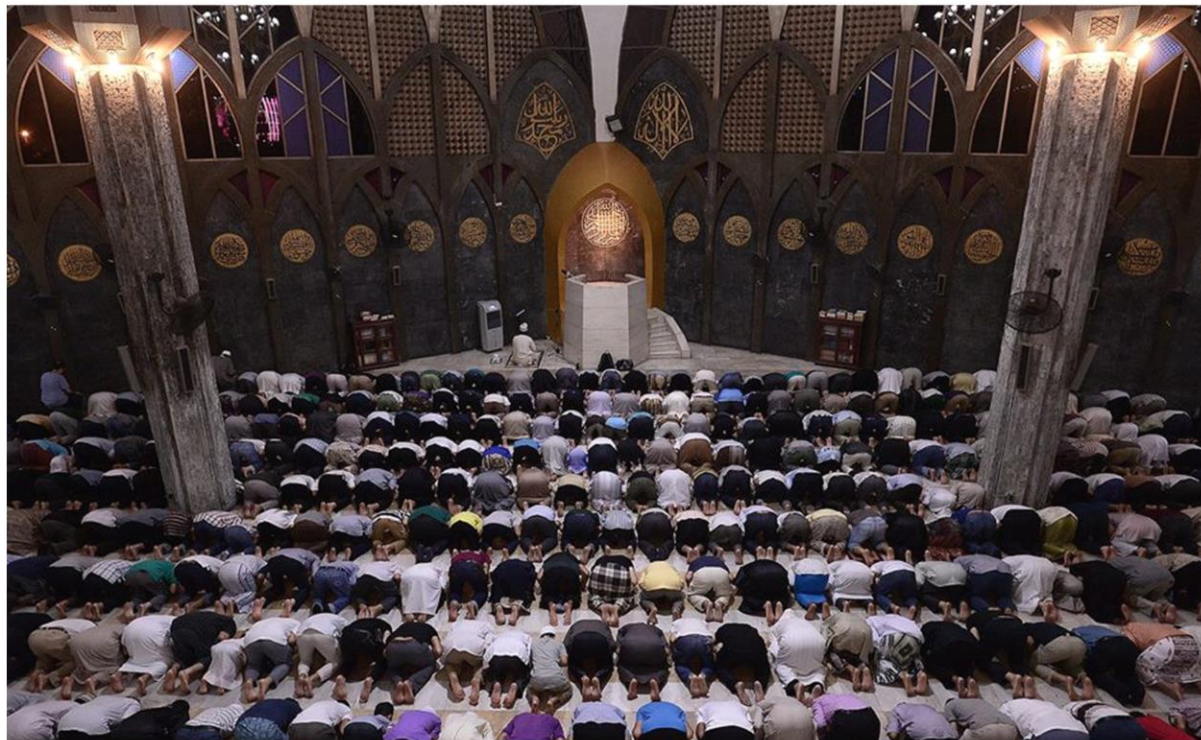
๑. อธิบายเกี่ยวกับพิธีกรรมของศาสนาต่าง ๆ ได้
๒. วิเคราะห์รูปแบบพิธีกรรมของศาสนาต่าง ๆ ได้
๓. ตระหนักในความสำคัญและคุณค่าของพิธีกรรมของศาสนาต่าง ๆ

ครูให้นักเรียนบอกเล่าประสบการณ์ว่าตนเองเคย
เข้าร่วมพิธีกรรมทางศาสนาที่ตนเองนับถือใดบ้าง

แหล่งที่มา <https://news.muslimthai.com/news/26469>

แหล่งที่มา <https://www.lhskk.com/%E0%B8%A8%E0%B8%B5%E0%B8%A5%E0%B8%A1%E0%B8%AB%E0%B8%B2%E0%B8%AA%E0%B8%92%E0%B8%B4%E0%B8%97/>

พิธีกรรม

พิธีกรรม

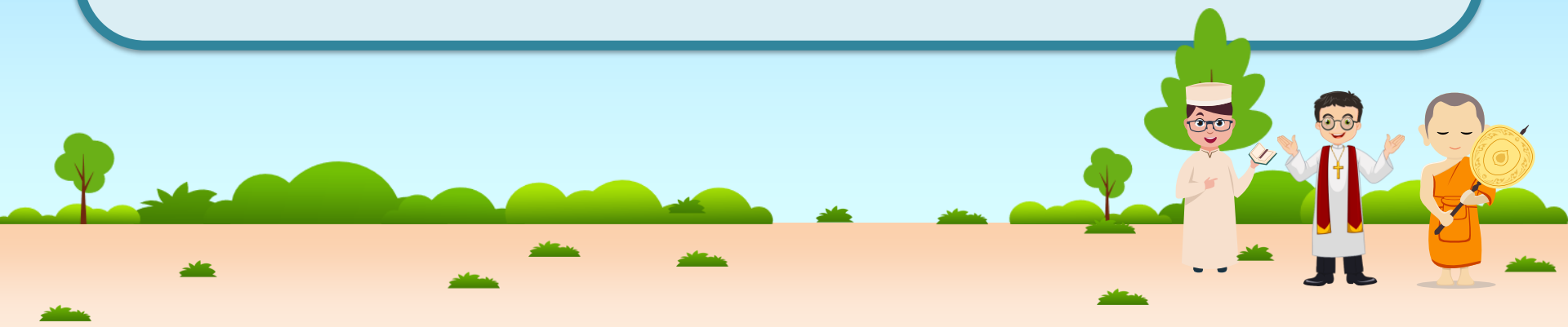

คือ แบบแผนหรือแบบอย่างที่ปฏิบัติสืบทอดกันมา
เพื่อส่งเสริมให้เกิดความเลื่อมใสศรัทธาแก่ศาสนิกชนใน
ศาสนาต่าง ๆ

พิธีกรรมทางพระพุทธศาสนาช่วยให้เกิดคุณธรรม
หลายประการในตัวผู้ปฏิบัติ เช่น ความสามัคคี
ความมีระเบียบวินัย ความอดทน ความเสียสละ
เมื่อชาวพุทธจัดพิธีกรรมใด ๆ ควรยึดหลักการดังนี้

หลักในการจัดพิธีกรรม

ถูกต้องหลักศาสนา

ประหยัดทรัพย์

ให้คุณประโยชน์

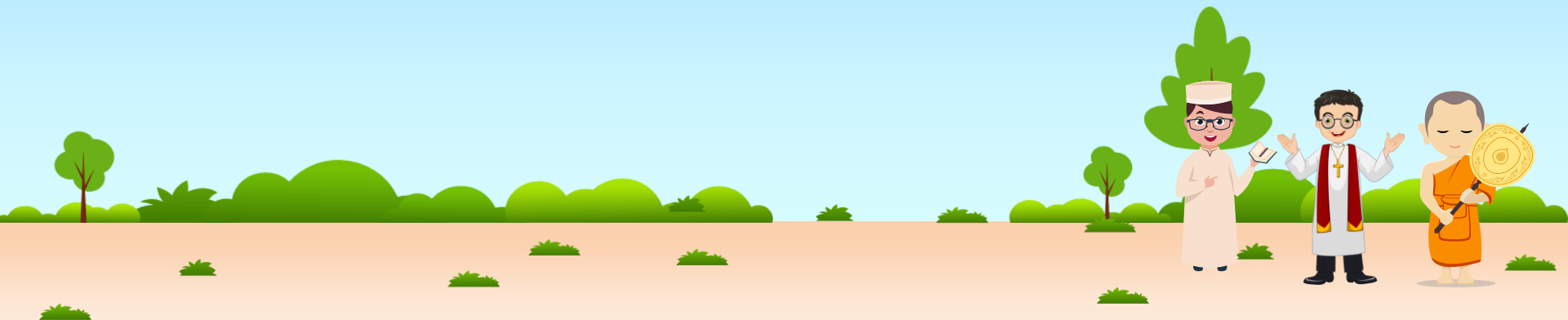
ไม่ขัดกับประเพณีนิยม

พิธีกรรม

บุญพิธี

ทานพิธี

กุศลพิธี

บุญพิธี

คือ พิธีทำบุญของชาวพุทธต่าง ๆ เช่น **งานมงคล**
เช่น งานแต่งงาน งานบวช การขึ้นบ้านใหม่ งานวันเกิด
งานอวมงคล เช่น งานศพ งานครบรอบวันตาย

แหล่งที่มา <https://women.mthai.com/wedding/wedding-star/386699.html>

แหล่งที่มา <https://www.piteethai.com/product/24787-20716/%E0%B8%87%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%9A%E0%B8%A7%E0%B8%8A-%E0%B8%9E%E0%B8%B4%E0%B8%98%E0%B8%B5%E0%B8%9A%E0%B8%B8%E0%B8%8D>

<https://www.cateringever.com/%E0%B8%A4%E0%B8%81%E0%B8%A9%E0%B9%8C%E0%B8%97%E0%B8%B3%E0%B8%9A%E0%B8%B8%E0%B8%8D%E0%B8%9A%E0%B9%89%E0%B8%B2%E0%B8%9925>

แหล่งที่มา <https://susarn.com/%E0%B8%88%E0%B8%B1%E0%B8%94%E0%B8%87%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%A8%E0%B8%9E/>

ทานพิธี

คือ การถวายทานต่าง ๆ เช่น การถวายภัตตาหาร
การถวายผ้าไตรจีวร การถวายสังฆทาน

แหล่งที่มา <https://www.ppn-scc.com/?p=6728>

แหล่งที่มา <https://www.winnews.tv/news/19664>

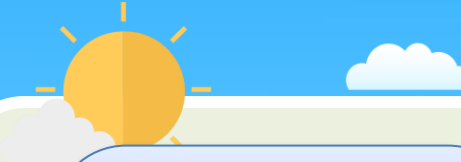

แหล่งที่มา https://twitter.com/mea_news/status/983602592163905537

กุศลพิธี

คือ พิธีกรรมที่เกี่ยวกับการฟังธรรมหรือการปฏิบัติธรรม
เช่น พิธีกรรมการประกาศตนเป็นพุทธมามกะ
พิธีถือศีลอุโบสถ

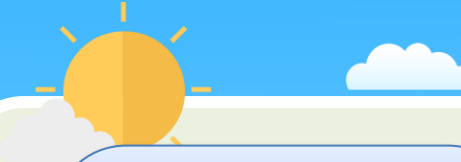
ก. บุญพิธี

ข. ทานพิธี

ค. กุศลพิธี

- ๑)..... วารีกัปปครอบครัวย้ายไปถวายสังฆทานที่วัดเพื่ออุทิศให้แก่ญาติที่ล่วงลับไปแล้ว
- ๒)..... นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ ร่วมกันประกอบพิธีแสดงตนเป็นพุทธมามกะที่วัด
- ๓)..... ครอบครัวของบุญดีนิมนต์พระสงฆ์จำนวน ๑๐ รูป มาสวดพระพุทธมนต์ ทำบุญครบรอบ ๑๐๐ วัน ของคุณตาที่เสียชีวิต

ก. บุญพิธี

ข. ทานพิธี

ค. กุศลพิธี

๑) **ข. ทานพิธี** วารีกับครอบครัวไปถวายสังฆทานที่วัดเพื่ออุทิศให้แก่ญาติ
ที่ล่วงลับไปแล้ว

๒) **ค. กุศลพิธี** นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ ร่วมกันประกอบพิธีแสดงตน
เป็นพุทธมามกะที่วัด

๓) **ก. บุญพิธี** ครอบครัวของบุญดีนิมนต์พระสงฆ์จำนวน ๑๐ รูป มาสวด
พระพุทธรูปมนต์ ทำบุญครบรอบ ๑๐๐ วัน ของคุณตาที่เสียไป

พิธีกรรมของศาสนาอิสลาม

พิธีกรรมของศาสนาอิสลาม

พิธีกรรมทางศาสนาอิสลามที่มุสลิมทุกคน
ต้องปฏิบัติเป็นนิจ คือหลักปฏิบัติ ๕ ประการ ได้แก่

พิธีกรรมศาสนาอิสลาม

๑. การปฏิบัติตน

๒. การละหมาด

๓. การถือศีลอด

๔. การจ่ายซะกาต

๕. การประกอบพิธีฮัจญ์

๑. การปฏิญาณตน

โดยมุสลิมจะต้องกล่าวคำปฏิญาณตนด้วยวาจาว่า
“ไม่มีพระเจ้าอื่นใด นอกจากพระอัลลอฮ์
และนบีมุฮัมมัด คือ ศาสนทูตแห่งพระองค์”

๒. การละหมาด

มุสลิมทุกคนจะต้องทำการละหมาด
เพื่อเป็นการนมัสการพระเจ้า
โดยจะต้องปฏิบัติทุกวัน
วันละ ๕ เวลา

แหล่งที่มา <https://news.muslimthai.com/news/26469>

คำถามชวนคิด

การละหมาดของศาสนาอิสลาม
ปฏิบัติในช่วงเวลาใดบ้าง

คำตอบ

เวลาย่ำรุ่ง
เวลากลางวัน
เวลาเย็น
เวลาพลบค่ำ
เวลากลางคืน

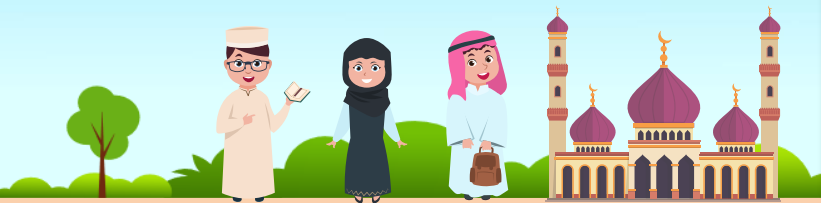
๓. การถือศีลอด

เป็นการละเว้นจากการกิน ดื่ม และการประพฤติชั่ว
ตั้งแต่พระอาทิตย์ขึ้นจนถึงพระอาทิตย์ตกดิน
ซึ่งจะปฏิบัติเป็นเวลา ๑ เดือน

๔. การจ่ายซะกาต

เป็นการบริจาคทาน
ให้แก่บุคคลอื่นที่
เหมาะสม

แหล่งที่มา <https://www.halalthailand.com/article/1558>

๕. การประกอบพิธีฮัจญ์

เป็นการเดินทางไป
ประกอบศาสนกิจที่
นครมักกะห์
ประเทศซาอุดีอาระเบีย

พิธีกรรมของศาสนาคริสต์

พิธีกรรมของศาสนาคริสต์

พิธีกรรมทางศาสนาคริสต์ เรียกว่า พิธีศักดิ์สิทธิ์
ประกอบด้วยพิธีสำคัญ ดังนี้

คำถามชวนคิด

การที่คริสต์ศาสนิกชนไปโบสถ์
ทุกวันอาทิตย์เรียกว่าพิธีใด

คำตอบ

พิธีกรรมหาสนิท (มิสซา)

๑.พิธีศีลล้างบาปหรือศีลจุ่ม

เป็นพิธีกรรมที่คริสต์ศาสนิกชนทุกคน
ต้องปฏิบัติเพื่อเป็นการล้างบาป
เพราะ คริสต์ศาสนิกชน เชื่อว่า
มนุษย์ทุกคนมีบาปติดตัวมา
ตั้งแต่กำเนิด

๒. พิธีศีลกำลัง

เป็นพิธีที่แสดงถึงความมั่นคงทางจิตใจ
เพื่อยืนยันการยอมรับนับถือศาสนาคริสต์

๓. พิธีศีลมหาสนิทหรือเรียกว่าพิธีมิสซา

เป็นพิธีกรรมที่
คริสต์ศาสนิกชน
จะต้องไปประกอบพิธี
ที่โบสถ์ทุกวันอาทิตย์
เพื่อระลึกถึงพระเยซู

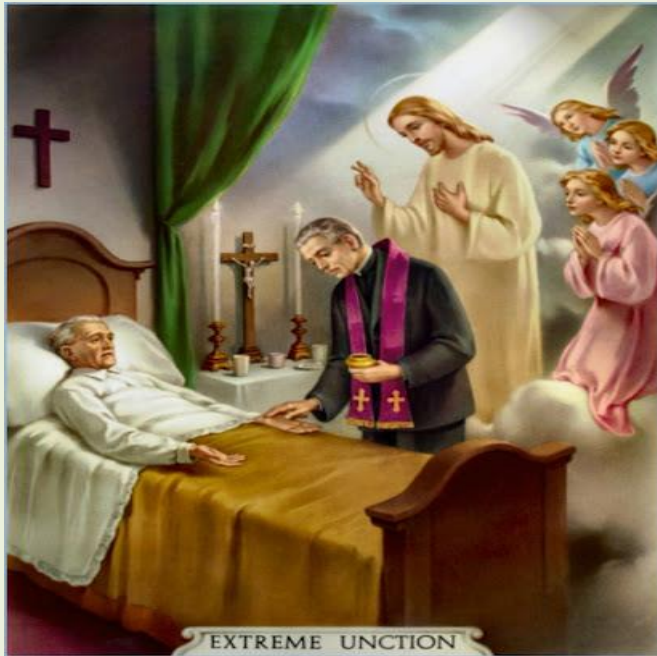

๔. พิธีศีลสารภาพบาป

เป็นพิธีกรรมที่คริสต์ศาสนิกชนจะต้องไป
สารภาพบาปที่ได้กระทำไว้กับบาทหลวง

๕. พิธีศีลเจิมคนไข้

เป็นพิธีกรรมที่
บาทหลวงใช้น้ำมันเจิม
ให้แก่ผู้ป่วย เพื่อช่วย
ฟื้นฟูจิตใจและ
สร้างกำลังใจแก่ผู้ป่วย

๖. พิธีศีลบวช

เป็นพิธีกรรมที่เกี่ยวกับการบวช
สำหรับผู้ที่จะเป็นบาทหลวง

๗. พิธีศีลสมรส

เป็นพิธีแต่งงาน ที่จะต้อง
ปฏิบัติต่อหน้าบาทหลวง
โดยฝ่ายชายและหญิง
จะต้องให้คำสัญญาว่า
จะรักและซื่อสัตย์ต่อกัน

พิธีกรรมศาสนาพราหมณ์-ฮินดู

พิธีกรรมทางศาสนาพราหมณ์-ฮินดูที่สำคัญได้แก่ พิธีประจำบ้าน พิธีศราทธ์

คำถามชวนคิด

พิธีประจำบ้าน

เรียกอีกอย่างหนึ่งว่าอะไร

คำตอบ เรียกอีก อย่างหนึ่งว่า พิธีสังสาร

๑. พิธีประจำบ้าน

เป็นพิธีกรรมที่ทำในเฉพาะวรรณะพราหมณ์
กษัตริย์และแพศย์ มี ๑๒ อย่าง
รวมเรียกว่า **พิธีสังสการ (พิธีเปลี่ยนผ่าน)**

๑. พิธีตั้งครุฑ

๒. พิธีเมื่อเด็กในครุฑมีลมปราณ

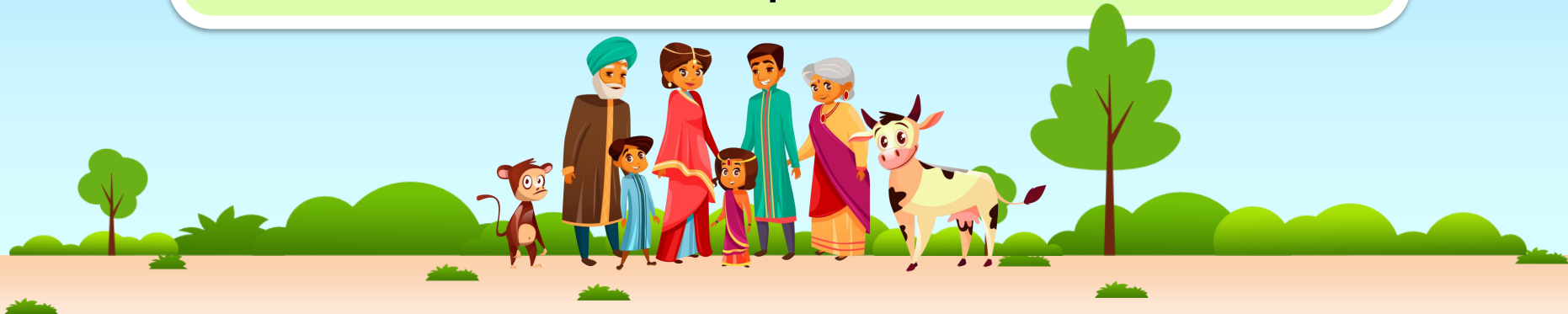
๓. พิธีแยกหญิงตั้งครุฑ

๔. พิธีคลอดบุตร

๕. พิธีตั้งชื่อเด็ก

๖. พิธีนำเด็กออกไปดูแสงพระอาทิตย์ยามเช้า
เมื่ออายุ ๔ เดือน

๗. พิธีป้อนข้าวเด็ก

๘. พิธีโกนผม

๙. พิธีตัดผม

๑๐. พิธีเริ่มการศึกษา

๑๑. พิธีเข้าบ้าน

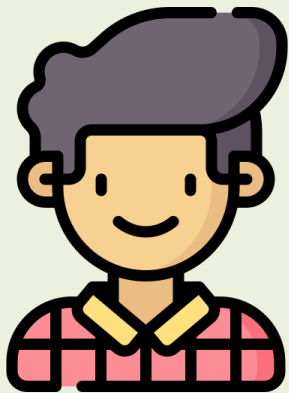
๑๒. พิธีแต่งงาน

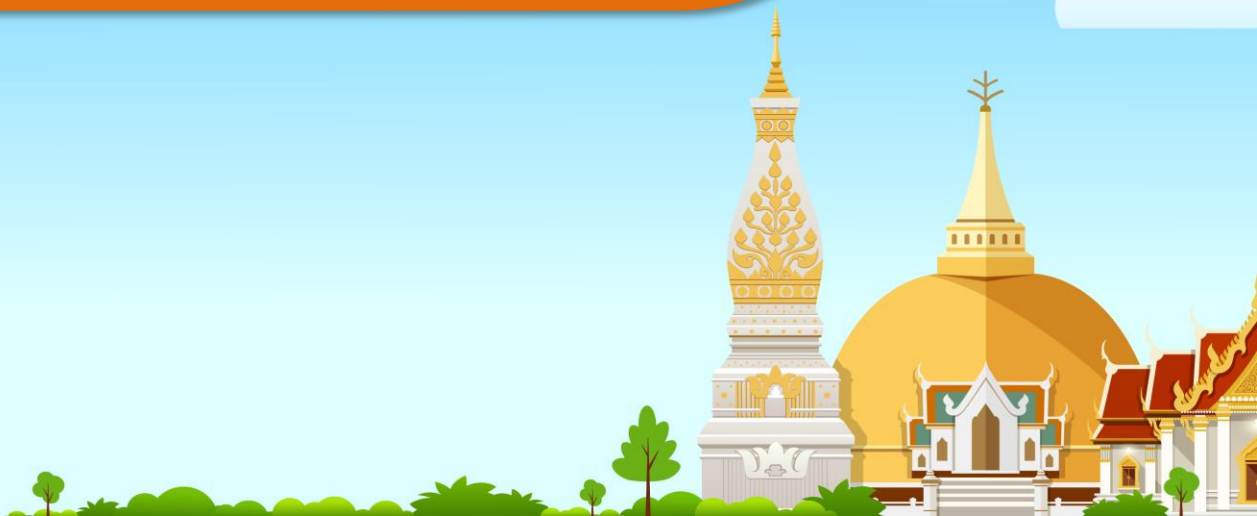
๒. พิธีศราทธ

เป็นพิธีกรรมที่ทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้แก่บรรพบุรุษ
ที่ล่วงลับไปแล้ว ด้วยการถวายข้าวบิณฑ
(ก้อนข้าวสุก) ก่อนวันเผาศพ ๑ วัน
และทำในระยะเวลาที่ไว้นทุกซ์

ขั้นตอนปฏิบัติ

คำชี้แจง : ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ ๘ เรื่อง พิธีกรรมของศาสนาต่าง ๆ

คำชี้แจง

คำชี้แจงกิจกรรมนักเรียน

ให้นักเรียนทำใบงานที่ ๘
เรื่อง พิธีกรรมของศาสนาต่าง ๆ

คำชี้แจงครูปลายทาง

๑. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ ๘
เรื่อง พิธีกรรมของศาสนาต่าง ๆ
๒. ครูเดินดูและให้ความช่วยเหลือตาม
ความเหมาะสม

ใบงานที่ ๘ เรื่อง พิธีกรรมของศาสนาต่าง ๆ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง พุทธศาสนสุภาษิต
รายวิชา สังคมศึกษา รหัส ส๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง : ให้นักเรียนสำรวจการเข้าร่วมพิธีกรรมของศาสนาต่าง ๆ ลงในแบบ
บันทึก (พิธีกรรมตามศาสนาที่นักเรียนนับพร้อมทั้งให้นักเรียนวาดภาพประกอบ

๑. พิธีกรรมทางศาสนาที่นักเรียนเข้าร่วม.....

.....

๒. วัตถุประสงค์ในการเข้าร่วมพิธีกรรม.....

.....

.....

วาดภาพหรือวาดภาพ

ใบงานที่ ๘

๑. พิธีกรรมทางศาสนาที่นักเรียนเข้าร่วม

ตอบ

.....

.....

๒. วัตถุประสงค์ในการเข้าร่วมพิธีกรรม

ตอบ

.....

.....

वादภาพ

๑. พิธีกรรมทางศาสนาที่นักเรียนเข้าร่วม

ตอบพิธีบรรพชาอุปสมบท (งานบวช).....

๒. วัตถุประสงค์ในการเข้าร่วมพิธีกรรม

ตอบเป็นการบำเพ็ญกุศลและได้ร่วมสืบทอดพิธีกรรม
ที่มีความสำคัญตามหลักพระพุทธศาสนา.....

สรุปบทเรียน

พิธีกรรมทางศาสนาเป็นแบบแผนหรือแบบอย่าง
การปฏิบัติที่ศาสนิกชนได้ร่วมกันสืบทอดต่อมา เพื่อส่งเสริม
ให้เกิดความเลื่อมใสศรัทธาในศาสนานั้น ๆ เป็นการแสดงถึง
คุณค่าและความสำคัญของการประพฤติตนตามศีลธรรม
ที่ดีงาม เพื่อให้สังคมเกิดความสงบสุข

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง การปฏิบัติตนในศาสนพิธีอย่างเหมาะสม

สิ่งที่ต้องเตรียม

ใบงานที่ ๙

เรื่อง การปฏิบัติตนในศาสนพิธีอย่างเหมาะสม

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

